

12 januari 2022

Beleid Noord-Holland t.a.v. aardkundige waarden.

Ooit zijn er in Noord-Holland 80 aardkundig waardevolle gebieden aangewezen. Zestien daarvan kregen het predicaat 'aardkundig monument'. Onder de oude situatie schreef de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) voor dat gemeenten die een aardkundig waardevol gebied – 'gewoon' of monument – binnen de grenzen hadden in hun bestemmingsplannen moesten opnemen hoe ze de bescherming van die gebieden regelden. De 16 monumenten werden daarnaast ook nog eens – en veel strenger – beschermd via de Provinciale Milieuverordening (PMV).

Met de komst van de provinciale Omgevingsverordening (OV NH2020) in november 2020 is het regime 'Aardkundige Monumenten' opgeheven. Alleen de 16 (voormalige) monumenten zijn in de OV opgenomen; de overige 64 aardkundige waarden zijn uit het beleid verdwenen. De monumenten zijn voor zover ze geografisch gezien altijd al binnen de grenzen van een NNN-gebied vielen, als aardkundige waarden toegevoegd aan de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW's) van dat regime. De monumenten die daar buiten vielen zijn als Kernkwaliteit 'aardkundige waarden' opgenomen in het nieuwe provinciale beschermingsregime BPL (Bijzonder Provinciaal Landschap). In de praktijk betekent dat dat er zo'n 10 monumenten geheel zijn opgegaan in NNN, dat er 3 deels in BPL en deels in NNN terecht zijn gekomen en nog eens 3 voor 100% in het nieuwe BPL vallen. De term aardkundige monumenten wordt niet meer gebruikt.

Hoofdstuk 6 van de OV NH2020 schrijft voor dat gemeenten de regels rond NNN en BPL opnemen in hun ruimtelijke plannen: 'Een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap bevat regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten.' Voor NNN is het net iets anders geformuleerd, maar het komt op hetzelfde neer. Gemeenten moeten dus in het bestemmings/omgevingsplan regels opnemen ter bescherming van o.a. de aardkundige waarden. Voor de aardkundige waarden is de belangrijkste regel dat ze niet significant mogen worden aangetast. Wat een significante aantasting is, kan niet op voorhand worden gezegd. Dat hangt af van de aard van de beoogde activiteit, van de WKW's of Kernkwaliteiten van het desbetreffende gebied en van de grootte en de draagkracht van het gebied. In een klein gebied met hoge waarden kan een kleine aantasting al significant zijn; in een groot gebied met lagere waarden zal dit minder snel het geval zijn. Overigens wordt in de verordening gesproken over 'ruimtelijke plannen' wat meer behelst dan 'omgevingsplannen' alleen; omgevingsvergunningen vallen daar ook onder.

De instructie in de OV gaat niet zover dat het gemeenten verplicht wordt gesteld op stel en sprong een nieuw bestemmings/ruimtelijk plan te maken waarin de NNN/BPL-regels worden verwerkt. Dat betekent dat tot de komst van het nieuwe bestemmings/ruimtelijke plan het vigerende bestemmingsplan leidend is. Omdat de voormalige aardkundige monumenten ook via de PRV waren beschermd, worden ze in de bestemmingsplannen beschreven waarbij is aangegeven hoe ze beschermd dienen te worden. Gedurende de resterende looptijd van de vigerende bestemmingsplannen moeten de gemeenten zich aan die regels houden; alleen wanneer het om een buitenplanse activiteit gaat moeten ze de regels van de OV NH2020 volgen. In de meest voorkomende gevallen is er dus sprake van een overgangssituatie waarbij gemeenten aanvragen van initiatiefnemers moeten toetsen aan de regels in hun bestemmingsplannen.

Wanneer een gemeente een nieuw bestemmings/omgevingsplan maakt wordt men geacht de regels van de OV NH2020 (of nieuwere versie) daarin op te nemen. Ook in die nieuwe situatie moeten gemeenten zelf de afweging maken of een initiatief binnen een aardkundige waarde (voorheen monument) wordt toegestaan of niet. Daarvoor moeten ze het kaartmateriaal en de daaraan verbonden informatie van de OV raadplegen.

Info: Martin Vos, Beleidsadviseur Omgevingsbeleid Provincie Noord Holland, Sector Omgevingsbeleid.
Tel: 06-50409267 Email: martin.vos@noord-holland.nl